

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

Wrocław, dnia 17 sierpnia 2017 r.

NK-KE.431.21.2017.AW

Pan
Jarosław Dudkowiak
Starosta Głogowski

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

W dniach 12, 13 i 14 czerwca 2017 r., na podstawie przepisu art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2015 r. poz. 525 z późn. zm.) oraz art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. Nr 185, poz. 1092) oraz imiennych upoważnień Wojewody Dolnośląskiego z dnia 24 maja 2017 r. nr 40 i 41 zespół kontrolny z Wydziału Nadzoru i Kontroli Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu w składzie:

- Tomasz Woch – inspektor wojewódzki (przewodniczący zespołu kontrolnego),
- Artur Wachowski – inspektor wojewódzki (członek zespołu kontrolnego),

przeprowadził w Starostwie Powiatowym w Głogowie, z siedzibą ul. Władysława Sikorskiego 21, 67 – 200 Głogów (zwanym dalej Urzędem), kontrolę problemową w trybie zwykłym w przedmiocie realizacji zadania z zakresu administracji rządowej polegającego na organizacji na terenie powiatu głogowskiego punktów udzielenia nieodpłatnej pomocy prawnej, na podstawie przepisów ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej i edukacji prawnej (Dz. U. poz. 1255 z późn. zm.), zwaną dalej u.n.p.p.e.p.

Kontrolę przeprowadzono zgodnie z zatwierdzonym przez Wojewodę Dolnośląskiego w dniu 15 grudnia 2016 r. *Planem kontroli na I półrocze 2017 r.* (sygn. NK-KE.430.5.2016.DD).

Przedmiotem kontroli było przygotowanie organizacyjne powiatu głogowskiego do wykonania zadania, a także zgodność lokali, w których usytuowane są punkty nieodpłatnej pomocy prawnej, z przepisami prawa. Ponadto kontroli podlegała realizacja obowiązków informacyjnych oraz dokumentowanie udzielanych porad prawnych.

Okres objęty kontrolą obejmował czas od dnia 1 września 2015 r. do dnia kontroli.

Kontrola została wpisana w książce kontroli pod nr 3/2017.

Funkcję Starosty Głogowskiego w całym okresie objętym kontrolą pełnił Pan Jarosław Dudkowiak¹.

---

¹ Uchwała Nr II/4/2014 Rady Powiatu Głogowskiego z dnia 8 grudnia 2014 r. w sprawie wyboru Starosty Głogowskiego.

Zadania będące przedmiotem kontroli realizowane są przez Panią Kamilę Pieper – zatrudnionej na stanowisku Głównego Specjalisty w Biurze ds. Pozyskiwania Środków Zewnętrznych i Rozwoju Powiatu Urzędu, która również udzielała kontrolującym wyjaśnień (zwana dalej pracownikiem Urzędu).

[dowód: akta kontroli str.: 15 - 17]

W dniu 18 lipca 2017 r. Staroście Głogowskiemu doręczono projekt wystąpienia pokontrolnego sporządzony dnia 12 lipca 2017 r. Do ustaleń zawartych we wskazanym dokumencie, w przewidzianym do tego terminie, wniesiono zastrzeżenia, które uwzględniono w części.

W związku z powyższym przekazuję niniejsze wystąpienie pokontrolne zgodnie z dyspozycją art. 47 ustawy o kontroli w administracji rządowej.

Wykonywanie zadania przez podmiot kontrolowany – tj. Starostę Głogowskiego oceniono **pozytywnie z nieprawidłowościami**.

Przedmiotowej oceny dokonano w oparciu następujące ustalenia w zakresie zagadnień objętych kontrolą.

I. Organizacja punktów nieodpłatnej pomocy prawnej.

a) Prowadzenie punktów udzielenia nieodpłatnej pomocy prawnej przez powiat.

W toku kontroli ustalono, iż na terenie powiatu głogowskiego utworzono cztery punkty udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej - zgodnie z przepisem art. 8 ust. 2 w zw. z art. 20 ust. 4 u.n.p.p.e.p. Jednocześnie w wyniku kontroli stwierdzono, iż do Urzędu nie wpłynęły żadne skargi, uwagi lub wnioski dot. udzielania porad prawnych na podstawie ww. ustawy, w rozumieniu art. 221 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2016 r. poz. 23 z późn. zm.), zwanej dalej k.p.a.

Zadanie dotyczące nieodpłatnej pomocy prawnej powiat głogowski realizuje w porozumieniu z gminami. W tym celu zawarto porozumienia na rok 2016 z Gminą Żukowice, Gminą Kotła i Gminą Pęcław. Z kolei na rok 2017, z powodu rezygnacji z prowadzenia punktu nieodpłatnej pomocy prawnej przez Gminę Pęcław, wyłącznie z dwoma pozostałymi gminami. W wyniku kontroli stwierdzono, iż porozumienia na rok 2016 zostały zawarte zgodnie z terminem wskazanym w art. 26 ust. 1 ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej. Ponadto wszystkie porozumienia zawierały większość elementów określonych w art. 9 ust. 1 ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej.

[dowód: akta kontroli str.: 36, 43, 137 – 169, 173 - 198]

W trakcie trwania czynności kontrolnych stwierdzono, iż w porozumieniach zawartych dnia 14 października 2016 r. z gminami: Kotła, Pęcław i Żukowice nie określono dokładnie, w jakich godzinach będzie udzielana nieodpłatna pomoc prawna, wskazując jedynie w jakim przedziale czasowym może być ona udzielana. W wyjaśnieniach z dnia 27 czerwca 2017 r. wskazano, że:

„Na realizację zadania z zakresu nieodpłatnej pomocy prawnej w roku 2017 Powiat Głogowski, w wyniku prowadzonych konsultacji z gminami z terenów wiejskich,

zawarł Porozumienia dnia 14 października 2017 r. z Gminą Kotla i Gminą Żukowice. W toku prowadzonych konsultacji (pisma z dnia 12.09.2016 r. i odpowiedzi z dnia 23.09.2016 oraz pisma z dnia 3.10.2016 i odpowiedzi z dnia 4.10.2016 i 5.10.2016) Wójtowie gmin podali przedziały czasowe w jakich mogą funkcjonować we wskazanych przez nich lokalach punkty nieodpłatnej pomocy prawnej. Wskazane zostały przedziały czasowe a nie konkretne cztery godziny w danym dniu z uwagi na fakt, że najpierw należy wskazać lokalizację, a następnie dokonać wyboru organizacji pozarządowej oraz zatrudnić radców prawnych/adwokatów do pracy w danym punkcie nieodpłatnej pomocy prawnej. Zastosowanie takiego zabiegu jest udogodnieniem, w przypadku powiatu głogowskiego, dla wybranej organizacji pozarządowej, która w swojej ofercie wskazała konkretne godziny pracy. Ponadto mając do dyspozycji przedział czasowy organizacja zaproponowała dodatkowe półgodziny dziennie świadczenia usług na rzecz ludności w ramach wolontariatu. Kolejnym etapem było poinformowanie Wójtów o dokonanym wyborze organizacji pozarządowej i wskazanie konkretnych godziny w których punkt będzie czynny w danym dniu (pisma nr ZP.033.13.2016 z dnia 1.12.2016). Ponadto szczegółowe godziny funkcjonowania wszystkich punktów dostępne są na tablicach wywieszonych przy każdym z punktów oraz zamieszczone zostały w BIP Starostwa i Gmin. Podsumowując Starosta Głogowski w porozumieniu z gminami ustalił przedziały czasowe w których mogą funkcjonować punkty nieodpłatnej pomocy prawnej na terenie gminy”.

Mając na uwadze powyższe wyjaśnienia należy pozytywnie ocenić doprecyzowanie harmonogramu wskazującego dni i godziny udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej w późniejszym terminie oraz uzyskanie dzięki ww. zabiegowi starosty dodatkowego świadczenia przez organizację pozarządową przedmiotowych usług w ramach wolontariatu w wymiarze czasowym – pół godziny dziennie.
[dowód: akta kontroli str.: 35, 41]

W wyniku kontroli stwierdzono, iż powiat zawarł porozumienia z Okręgową Radą Adwokacką we Wrocławiu oraz Okręgową Izbą Radców Prawnych w Wałbrzychu zarówno na rok 2016, jak i 2017. Porozumienia zawierały wszystkie elementy, o których mowa w art. 10 ust. 1 pkt 1-4 u.n.p.e.p., zostały zawarte terminowo, jak również informacje o ich zawarciu przekazano organowi kontroli (zgodnie z art. 10 ust. 3 ww. ustawy). Z kolei odnośnie terminu wskazanego w art. 26 ust. 3 ww. ustawy należy wskazać, iż zarówno lista adwokatów jak i lista radców prawnych zostały przekazane staroście z naruszeniem powyższego terminu tj. kolejno przez Okręgową Radę Adwokacką we Wrocławiu drogą elektroniczną dnia 16 listopada 2015 r., pocztą tradycyjną dnia 18 listopada 2015 r., z kolei od Okręgowej Izby Radców Prawnych w Wałbrzychu drogą elektroniczną dnia 19 listopada 2015 r., natomiast pocztą tradycyjną dnia 24 listopada 2015 r.
[dowód: akta kontroli str.: 36, 42, 77 – 79, 116 - 131]

Jednocześnie w trakcie trwania czynności kontrolnych stwierdzono, iż zawarte w dniu 30 października 2015 r. porozumienie z Okręgową Radą Adwokacką we Wrocławiu oraz Okręgową Izbą Radców Prawnych w Wałbrzychu zostało zmienione aneksem do ww. porozumienia z dnia 28 grudnia 2015 r., zgodnie z którym z przedmiotowego porozumienia wykreślono każdy zapis, który odnosił się do adwokatów. Ponadto

w porozumieniu dot. przedmiotowej kwestii, zawartym dnia 18 listopada 2016 r., nie zapewniono równomiernego udziału adwokatów i radców prawnych w świadczeniu nieodpłatnej pomocy prawnej² – o czym stanowi art. 10 ust. 1 pkt 1 u.n.p.e.p. W wyjaśnieniach z dnia 27 czerwca 2017 r. wskazano w powyższej kwestii co następuje:

„Realizacja zadania w roku 2016

Powiat Głogowski zawarł trójstronne porozumienie z ORA we Wrocławiu i OIRP w Wałbrzychu, które wskazywało podział punktów, w których usługi będą świadczyć radcowie prawni oraz adwokaci. Z uwagi na fakt, że do świadczenia usług na terenie Powiatu Głogowskiego zgłosił się tylko jeden adwokat, który następnie dokonał rezygnacji, zawarto Aneks do Porozumienia wskazujący, że obsługę w roku 2016 będą prowadzić tylko radcowie prawni w punktach nieodpłatnej pomocy prawnej na terenie Powiatu Głogowskiego.

Nadmienić należy, że przeprowadzono korespondencję w przedmiotowej sprawie, że Powiat Głogowski był najbardziej zainteresowany właściwym sposobem rozwiązania problemu braku adwokatów.

Realizacja zadania w roku 2017

Powiat Głogowski zawarł trójstronne porozumienie z ORA we Wrocławiu i OIRP w Wałbrzychu, które wskazywało na możliwość łączenia punktów, w których usługi będą świadczyć radcowie prawni oraz adwokaci z uwagi na fakt, że do świadczenia usług na terenie Powiatu Głogowskiego zgłosiło się tylko dwóch adwokatów.

Zarówno w roku 2016 i 2017 Powiat Głogowski podejmował działania zmierzające do zapewnienia organizacji pracy punktów nieodpłatnej pomocy prawnej na terenie Powiatu Głogowskiego zgodnie z zapisami ustawy. Jednakże nie mając wpływu na brak zgłoszenia się równej liczby radców prawnych i adwokatów dokonano zatrudnienia wszystkich zgłoszonych osób. Podział dyżurów odbywał się w drodze konsultacji z zainteresowanymi.

Zatem Powiat Głogowski organizując pomoc prawną na dany rok dysponował wskazanym przez ORA we Wrocławiu i OIRP w Wałbrzychu wykazem osób do zatrudnienia.”

Mając na uwadze powyższe należy wskazać, iż zarówno porozumienia zawarte na rok 2016 jak i na rok 2017 naruszały przepis art. 10 ust. 1 pkt 1 ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej, zgodnie z którym przedmiotowe porozumienie powinno m.in. określać *liczbę adwokatów i radców prawnych, którzy będą udzielać nieodpłatnej pomocy prawnej na obszarze powiatu, z uwzględnieniem potrzeby zapewnienia równomiernego udziału adwokatów i radców prawnych w wykonywaniu tego zadanie*. Jednakże należy stwierdzić, iż przyczyna wystąpienia ww. uchybienia nie leżała po stronie kontrolowanego organu. Pozytywnie należy natomiast ocenić zaangażowanie Starosty Głogowskiego w rozwiązanie opisaną kwestię, w celu zapewnienia funkcjonowania systemu nieodpłatnej pomocy prawnej na terenie powiatu głogowskiego w 2016 r. Niemniej jednak, w celu uniknięcia w przyszłych latach opisaną powyżej sytuacji tj. udzielenia nieodpłatnej pomocy prawnej tylko przez jedną z grup

---

² Dziekan Okręgowej Rady Adwokackiej we Wrocławiu w piśmie z dnia 8 listopada 2016 r. wskazał dwóch adwokatów, natomiast Dziekan Okręgowej Izby Radców Prawnych w Wałbrzychu w piśmie przesłanym w dniu 25 listopada 2016 r. wskazał sześciu radców prawnych. W treści § 2 ust. 3 porozumienia z dnia 18 listopada 2016 r. ustalono, iż adwokatów będzie nie więcej niż czterech, natomiast radców prawnych nie więcej niż sześciu.

zawodowych wskazanych w art. 5 ust. 1 u.n.p.e.p., kontrolowany organ winien rozważyć zastosowanie dyspozycji art. 10 ust. 2 ww. ustawy. W przypadku gdy przed zawarciem porozumienia, o którym mowa w ust. 1 powyższego przepisu, starosta będzie dysponował wiedzą, iż udział adwokatów i radców prawnych w realizacji kontrolowanego zadania nie będzie równomierny, może on go nie zawierać w przewidzianym do tego terminie (tj. do 30 listopada roku poprzedzającego), a po jego upływie przekazać organom właściwych samorządów zawodowych wymagane informacje (art. 9 ust. 1 pkt 1 i pkt 2 lub ust. 2 u.n.p.e.p.), aby na tej podstawie zostały wyznaczone osoby, które będą udzielać nieodpłatnej pomocy prawnej.

[dowód: akta kontroli str.: 35 – 36, 42, 88 – 89, 112 - 115]

W wyniku kontroli stwierdzono, że w ramach obu punktów nieodpłatnej pomocy prawnej zapewniono świadczenie usług poprzez zawarcie stosownych umów z radcami prawnymi i adwokatami zgodnie z przepisem art. 6 ust. 1 u.n.p.e.p. Wszystkie zawarte umowy zawierały elementy wymagane przez przepis art. 6 ust. 2 ww. ustawy, tj. wskazanie miejsca i czasu udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej, określenie wynagrodzenia za udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej, określenie sposobu korzystania z lokalu, w którym będzie usytuowany punkt nieodpłatnej pomocy prawnej, wskazanie niezbędnych urządzeń technicznych, w tym zapewniających dostęp do bazy aktów prawnych umożliwiający udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej, zasady zapewniania dostępu do bazy aktów prawnych umożliwiającego udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej, zasady zapewniania przez adwokata lub radcę prawnego zastępstwa w przypadku, gdy nie będzie on w stanie osobiście udzielać nieodpłatnej pomocy prawnej oraz zasady rozwiązania umowy.

Umowy zawarte z radcami prawnymi na 2016 r., w ramach punktów prowadzonych przez powiat, zostały zawarte w terminie zgodnym z przepisem art. 26 ust. 5 u.n.p.e.p.

[dowód: akta kontroli str.: 36, 43, 53 – 76, 90 - 111]

b) Powierzenie prowadzenia punktów udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej organizacji pozarządowej.

W wyniku kontroli stwierdzono, iż liczba punktów świadczenia nieodpłatnej pomocy prawnej, której prowadzenie powierzono organizacji pozarządowej, jest zgodna z dyspozycją art. 11 ust. 1 u.n.p.e.p. Zarówno w 2015 r. jak i w 2016 r. wybór podmiotu, któremu powierzono prowadzenie ww. punktu był poprzedzony konkursem (art. 11 ust. 2 ww. ustawy), o którym mowa w ustawie z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie (Dz. U. z 2016 r. poz. 1817 z późn. zm., zwana dalej u.d.p.p.w.). W wyniku kontroli, oraz na podstawie udzielonych wyjaśnień stwierdzono, iż obydwie ww. konkursy zostały ogłoszone w sposób wskazany w art. 13 ust. 3 ww. ustawy, natomiast treść ogłoszenia konkursowego oraz termin składania ofert były zgodne z ust. 1 oraz ust. 2 przedmiotowego przepisu. W celu zaopiniowania otrzymanych ofert w obydwu ww. konkursach Starosta Głogowski powołał komisje konkursowe, zadośćuczyniając art. 15 ust. 2a – ust. 2da u.d.p.p.w.

[dowód: akta kontroli str.: 319 – 339, 399 - 406]

W wyniku kontroli stwierdzono, iż zarówno w 2015 jak i w 2016 roku konkursy w przedmiocie powierzenia prowadzenia jednego z punktów udzielenia nieodpłatnej pomocy prawnej wygrał ten sam podmiot – Stowarzyszenie na rzecz Integracji i Usamodzielnienia „Dom w Głogowie”. Ocena złożonych przez powyższy podmiot ofert wykazała, iż zostały one

przedstawione w wyznaczonym terminie jak również to, iż spełniają one zarówno warunki formalne, określone w art. 14 ust. 1 u.d.p.p.w., natomiast sama organizacja pozarządowa spełnia również warunki określone w art. 11 ust. 6³ i ust. 11 u.n.p.p.e.p.

W przypadku obydwu konkursów wyłonienie organizacji pozarządowej do prowadzenia jednego z punktów nieodpłatnej pomocy prawnej nastąpiło terminowo⁴, ogłoszenia wyników przeprowadzonych konkursów zawierały informacje, o których mowa w art. 15 ust. 2h u.d.p.p.w. oraz zostały we właściwy sposób opublikowane (art. 15 ust. 2j przedmiotowego aktu normatywnego). Obydwie umowy zawarte z wybraną organizacją pozarządową miały formę pisemną (art. 16 ust. 2 ww. ustawy). Umowa zawarta na 2017 rok zawierała wszystkie elementy, o których mowa w art. 11 ust. 7 w zw. z art. 6 ust. 2 pkt 1 i pkt 3 - 6 u.n.p.p.e.p.⁵.

[dowód: akta kontroli str.: 33, 45, 234 – 250, 316, 340 – 353, 377 - 398]

Na marginesie należy wskazać, iż odnośnie kontroli przeprowadzanej przez organ, o której mowa w art. 11 ust. 8 ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej w wyjaśnieniach z dnia 27 czerwca 2017 r. wskazano:

„Nie dokonano kontroli wybranej organizacji pozarządowej, której powierzono prowadzenie dwóch punktów nieodpłatnej pomocy prawnej. Przedłożone sprawozdanie za rok 2016 było sporządzone prawidłowo. Udzieloną dotację za rok 2016 uznano za wykorzystaną i rozliczoną. Obecnie Starostwa Głogowski rozważa możliwość przeprowadzenia kontroli.”

[dowód: akta kontroli str.: 36, 43]

Niemniej jednak w wyniku przeprowadzonej kontroli stwierdzono w powyższym obszarze następujące nieprawidłowości.

W wyniku czynności kontrolnych stwierdzono, iż do konkursu na prowadzenie dwóch punktów nieodpłatnej pomocy prawnej w 2016 r. zgłosiło się łącznie 6 podmiotów. Zgodnie z protokołem z posiedzeń komisji konkursowej 5 z ww. ofert odrzucono jako nie spełniających wymogów formalnych. Na szczególną uwagę zasługują trzy poniższe:

- oferta Stowarzyszenia Inicjatyw Społecznych „Wsparcie, Informacja, Rozwój” została odrzucona z powodu nieposiadania przez oferenta statusu organizacji pożytku publicznego oraz z powodu nierównomiernego podziału przyszłej dotacji pomiędzy poszczególne punkty udzielenia nieodpłatnej pomocy prawnej;

- oferta Stowarzyszenia „Bezpieczny Dom” została odrzucona z powodu nieposiadania przez oferenta statusu organizacji pożytku publicznego;

---

³ W załączeniu do obydwu ofert konkursowych organizacja pozarządowa przedłożyła promesy umów, o których mowa w art. 11 ust. 6 pkt 2 u.n.p.p.e.p. Weryfikacja faktu zawarcia właściwych umów została dokonana w dniach 12 stycznia 2016 r. oraz 12 stycznia 2017 r. – zgodnie z pkt 3 pisma z dnia 30 czerwca 2017 r. (sygn. ZP.033.13.2016), zwanego dalej wyjaśnieniami z dnia 30 czerwca 2017 r.

⁴ W przypadku pierwszego z konkursów wybór organizacji przez komisję nastąpił w dniu 7 grudnia 2015 r., natomiast Zarząd Powiatu Głogowskiego podjął uchwałę w powyższym zakresie w dniu 9 grudnia 2015 r. W przypadku drugiego konkursu należy wskazać, iż komisja konkursowa dokonała wyboru w dniu 23 listopada 2016 r. natomiast Zarząd Powiatu Głogowskiego podjął uchwałę w powyższym zakresie w tym samym dniu.

⁵ W pkt 5 wyjaśnień z 30 czerwca 2017 r. wskazano, iż jedną z integralnych części umowy zawartej w dniu 30 listopada 2016 r. jest oferta złożoną w dniu 14 listopada 2016 r., w treści której zawarto wszystkie informacje wymagane art. 11 ust. 7 w zw. z art. 6 ust. 2 pkt 1 i pkt 3 – 6 u.n.p.p.e.p.

- oferta Fundacji „W Służbie Wsi” została odrzucona z powodu nieposiadania przez oferenta statusu organizacji pożytku publicznego oraz braku zapisu w statucie ww. organizacji, iż poradnictwo prawne należy do przedmiotu jej działania.

Do konkursu ogłoszonego w 2016 r. zgłosiło się 7 podmiotów, spośród których 5 odrzucono. Wśród odrzuconych ofert znalazły się oferty Stowarzyszenia Inicjatyw Społecznych „Wsparcie, Informacja, Rozwój” oraz Fundacji „W Służbie Wsi”. Jako przyczynę odrzucenia wskazano, tak jak w ww. przypadkach z 2016 roku, brak posiadania przez ww. podmioty statusu organizacji pożytku publicznego.

W zakresie ostatniej z ofert (Fundacja „W Służbie Wsi”) należy wskazać, iż w 2015 r. została ona odrzucona słusznie, mając na uwadze opisane powyżej braki w statucie. W pozostałym zakresie, co dotyczy wszystkich ofert, należy wskazać co następuje. Zgodnie z art. 11 ust. 1 u.n.p.p.e.p. powiat powierza prowadzenie określonej liczby punktów udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej organizacji pozarządowej prowadzącej działalność pożytku publicznego. Mając na uwadze art. 3 ust. 1 w zw. z art. 4 ust. 1 pkt 1b u.d.p.p.w. należy wskazać, iż działalnością pożytku publicznego jest działalność społecznie użyteczna prowadzona przez organizacje pozarządowe w sferze zadań publicznych określonych w ustawie, do której to sfery zalicza się m. in. udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej oraz zwiększanie świadomości prawnej społeczeństwa. Z kolei, mając na uwadze art. 3 ust. 2 ww. ustawy, organizacje pozarządowe to *niebędące jednostkami sektora finansów publicznych, w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, lub przedsiębiorstwami, instytucjami badawczymi, bankami i spółkami prawa handlowego będącymi państwowymi lub samorządowymi osobami prawnymi oraz nie działające w celu osiągnięcia zysku osoby prawne lub jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, którym odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną, w tym fundacje i stowarzyszenia*. Z kolei rozdział 3 u.d.p.p.w. (art. 20 – art. 27c) określa zasady nabywania i utraty przez organizacje pozarządowe⁶ statusu organizacji pożytku publicznego (zwane dalej OPP) oraz prawa i obowiązki z tym związane. Z powyższego wynika, iż ustawodawca wyraźnie rozróżnił organizacje pozarządowe wykonujące działalność pożytku publicznego, o których mowa w art. 11 ust. 1 u.n.p.p.e.p., od organizacji pozarządowych posiadających również status OPP. Status ten, zgodnie z ww. przepisami u.n.p.p.e.p., nie jest warunkiem koniecznym do wzięcia udziału w konkursie, o którym mowa w art. 11 ust. 2 ww. ustawy⁷. W pkt 4 część 1 wyjaśnień z dnia 30 czerwca 2017 r. wskazano w powyższej kwestii co następuje:

„W opinii Powiatu Głogowskiego oraz Komisji konkursowej (...) art.11 ust. 1 Ustawy o nieodpłatnej (...) należało interpretować, że tylko ta organizacja pozarządowa spełni przedmiotowy warunek, która prowadzi działalność pożytku publicznego. Na potwierdzenie tego faktu Powiat Głogowski uzyskał interpretację Ministerstwa Sprawiedliwości (...). Ponadto dokonano analizy zapisów art. 20 i 22 u.d.p.p.w i potwierdzają one zastosowaną interpretację, ponieważ art. 20 rozróżnia pojęcia i wskazuje, że nie każda organizacja pozarządowa jest organizacją pozarządową

⁶ Z art. 20 ust. 1 u.d.p.p.w. wynika, iż status organizacji pożytku publicznego mogą nabywać m. in. organizacje pozarządowe.

⁷ W treści części III ust. 1 ogłoszenia konkursowego stanowiącego załącznik do uchwały Nr 126/2015 Zarządu Powiatu Głogowskiego z dnia 2 listopada 2015 r. wskazywała, iż do udziału w konkursie mogą stanąć organizacje pozarządowe w rozumieniu przepisów u.d.p.p.w.

prowadzącą działalność pożytku publicznego, a art. 22 określa, że status organizacji pozarządowej prowadzącej działalność pożytku publicznego musi mieć odzwierciedlenie w zapisach KRS (...). Zgodnie z tymi przepisami dokonano sprawdzenia złożonych ofert, aby potwierdzić czy organizacje pozarządowe, które złożyły oferty spełniają zapisy art. 11 ust. 1 u.n.p.p.e.p.”

Z powyższymi wyjaśnieniami nie można się zgodzić. Niewątpliwie przepis art. 11 ust. 1 u.n.p.p.e.p. stanowi, iż o powierzenie wskazanego w przedmiotowym przepisie zadania publicznego może ubiegać się wyłącznie organizacja pozarządowa prowadząca działalność pożytku publicznego. Działalność ta, jak wskazano powyżej, musi być prowadzona w sferze zadań publicznych, których katalog został wskazany w art. 4 ust. 1 u.d.p.p.w. W wyniku kontroli stwierdzono, iż zarówno statut Stowarzyszenia Inicjatyw Społecznych „Wsparcie, Informacja, Rozwój”, statut Stowarzyszenia „Bezpieczny Dom” jak i statut Fundacji „W Służbie Wsi”⁸ wskazują jednoznacznie, iż podmioty te prowadzą działalność m. in. w zakresie poradnictwa prawnego⁹. Z treści ww. wyjaśnień wynika natomiast brak dostatecznego rozróżnienia przez komisję konkursową oraz pracownika Urzędu¹⁰ pojęć organizacji pozarządowej posiadającej status OPP oraz organizacji pozarządowej prowadzącej działalność pożytku publicznego. Powyższe stwierdzenie potwierdza chociażby to, iż w treści przywołanych wyjaśnień wskazano, iż dane rejestrowe danego podmiotu widniejące w Krajowym Rejestrze Sądowym, powinny wskazywać iż organizacja pozarządowa prowadzi działalność pożytku publicznego, podczas gdy art. 22 ust. 2 u.d.p.p.w. stanowi, iż ujawnieniu w ww. rejestrze podlega fakt posiadania przez dany podmiot statusu OPP, nie zaś fakt prowadzenia działalności pożytku publicznego.

Odnosnie przywołanego w treści wyjaśnień stanowiska Ministerstwa Sprawiedliwości w ww. kwestii należy wskazać, iż fragment pisma z dnia 23 października 2015 r. (sygn. DZP-III-4670-16/14), który nawiązuje do warunków jakie musi spełnić podmiot ubiegający się o realizację zadania wskazanego w art. 11 ust. 1 u.n.p.p.e.p. stanowi jedynie o tym, iż musi to być organizacja pozarządowa prowadząca działalność pożytku publicznego, z czym należy się zgodzić, nie zaś organizacja posiadająca status OPP. Potwierdzeniem stanowiska kontrolujących jest zarządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 14 października 2015 r. w sprawie programu współpracy Ministra Sprawiedliwości z organizacjami porządkowymi oraz innymi podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 2 ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie na 2016 rok. W treści załącznika do ww. aktu normatywnego rozróżniono pojęcie organizacji pozarządowej prowadzącej działalność pożytku publicznego (art. 3 ust. 1 i ust. 2 oraz art. 4 ust. 1 pkt 1b u.d.p.p.w.) od organizacji posiadającej status OPP.

Osobnego omówienia wymaga odrzucenie oferty Stowarzyszenia Inicjatyw Społecznych „Wsparcie, Informacja, Rozwój” (poza opisanym powyżej brakiem statusu OPP) z uwagi na nierówny podział środków pieniężnych pomiędzy poszczególne punkty. Wezwany o wyjaśnienie przyczyny wykluczenia ww. podmiotu z konkursu ogłoszonego w 2015 r. pracownik Urzędu wskazał co następuje:

„(...) powiat na etapie konkursu nie sugerował sposobu podziału wynagrodzenia jakie zostanie udzielone dla osób udzielających nieodpłatnej

⁸ Wszystkie wymienione podmioty to fundacje lub stowarzyszenia, a więc jednostki wskazane w dyspozycji przepisu art. 3 ust. 2 u.d.p.p.w.

⁹ Powyższe stanowi o spełnieniu przez wskazane podmioty warunku określonego w części III ust. 2 pkt 1 ogłoszenia konkursowego z dnia 2 listopada 2015 r.

¹⁰ Pracownik Urzędu był jednym z członków komisji konkursowych powoływanych w 2015 oraz w 2016 r. w celu zaopiniowania otrzymanych ofert.

pomocy prawnej w powierzonych punktach. Zadbał tylko o równomierny podział środków na utrzymanie każdego z dwóch punktów zapewniając tym samym prowadzenie ich na równych poziomach. Powiat zgodnie z zapisami art. 20 ust. 1 na etapie konkursu wskazał wysokość środków jaką dysponuje na prowadzenie każdego z punktów wynikająca z zastosowania przeliczenia 97% kwoty bazowej na dany rok na utrzymanie jednego punktu * 12 miesięcy funkcjonowania punktu.”.

Zgodnie z art. 19 ust. 1 u.n.p.p.e.p. każdy powiat, w związku z realizacją zadania organizacji systemu nieodpłatnej pomocy prawnej, otrzymuje dotację, której łączną wysokość oblicza się na podstawie algorytmu zawartego w art. 20 ust. 3 ww. ustawy. Rzeczywista kwota dotacji jaką otrzyma organizacja pozarządowa wyłoniona w konkursie, o którym mowa w art. 11 ust. 1 u.n.p.p.e.p., stanowi 97% iloczynu liczby 12, kwoty bazowej ustalonej na dany rok oraz liczby prowadzonych przez dany podmiot punktów (obliczony w sposób wskazany w zdaniu drugim i trzecim ww. przepisu). Ponadto, mając na uwadze art. 13 ust. 2 pkt 2 u.d.p.p.w., kwota ta jest również wskazywana w treści ogłoszenia konkursowego¹¹. Podkreślenia wymaga, iż przepisy u.n.p.p.e.p. (art. 20 ust. 1) stanowią jedynie, iż powyższa kwota ma być przekazana organizacji pozarządowej, która wygrała konkurs. W ramach otrzymanej dotacji organizacja z kolei ma prowadzić punkty w sposób zgodny z art. 8 ust. 3 i art. 11 ust. 1 i ust. 6 pkt 3 u.n.p.p.e.p. Podział kwoty dotacji leży natomiast po stronie oferenta. Jedynym wiążącym ograniczeniem w powyższym zakresie, wynikającym z treści ogłoszenia konkursowego, było to aby kwota przeznaczona na funkcjonowanie każdego z punktów udzielenia nieodpłatnej pomocy prawnej nie przekroczyła wartości środków przeznaczonych na przedmiotowe zadanie¹², a nie aby była rozplanowana równomiernie. Z treści złożonej oferty wynika, iż wszystkie wydatki (merytoryczne oraz koszty obsługi), które ww. organizacja pozarządowa zamierzała pokryć z otrzymanej dotacji nie przekraczały ww. wartości. W treści wyjaśnień wskazano, iż przyczyną odrzucenia ww. oferty była chęć zapewnienia funkcjonowania obydwu punktów na tym samym poziomie. Treść przedmiotowej oferty, złożonej w dniu 23 listopada 2015 r., wskazuje jednoznacznie, iż miejsce oraz godziny świadczenia nieodpłatnej pomocy prawnej¹³ odpowiadają warunkom określonym w ogłoszeniu konkursowym¹⁴ oraz wymogom określonym w przepisach u.n.p.p.e.p. Różnice w podziale kwoty dotacji wynikały z tego, iż na wynagrodzenia dla radców prawnych udzielający nieodpłatnych porad prawnych w jednym z punktów przeznaczono mniejszą pulę środków pieniężnych niż dla adwokatów, którzy udzielaliby porad w drugim z punktów¹⁵. Niemniej jednak różnica ta, na co wskazano powyżej, nie miała (zgodnie z treścią oferty) jakiegokolwiek wpływu na harmonogramy funkcjonowania poszczególnych punktów, a co ważniejsze wnioskowana kwota nie przekraczała wysokości zaplanowanej dotacji. Ponadto wymaga zaznaczenia, iż ustawodawca przyznał staroście prawo

---

¹¹ Kwota na 2016 r. wynosiła nie więcej 59.946,00 zł na każdy punkt – łącznie 119.892,00 zł.

¹² Część VII pkt 4 ogłoszenia konkursowego stanowiącego załącznik do uchwały Nr 126/2015 Zarządu Powiatu Głogowskiego z dnia 2 listopada 2015 r.

¹³ Część III ust. 7 i ust. 8 oferty.

¹⁴ Część V ust. 3 ogłoszenia konkursowego.

¹⁵ W części IV pkt 1 oferty złożonej przez Stowarzyszenie Inicjatyw Społecznych „Wsparcie, Informacja, Rozwój” wskazano, iż na wynagrodzenia dla adwokatów zostanie przeznaczony 56.346,00 zł z maksymalnej kwoty 59.946,00 zł; natomiast dla radców prawnych 47.946,00 zł. Podkreślenia wymaga, iż różnica pomiędzy ww. wartościami a maksymalną kwotą przeznaczoną na funkcjonowanie każdego punktu zostałaby pokryta pracą społeczną członków stowarzyszenia oraz wolontariuszy (w przypadku radców prawnych jej wartość wyceniono na 12.000,00 zł, natomiast w przypadku adwokatów na 3.600,00 zł). Pozostała kwota dotacji, tj. 15.600,00 zł (119.892,00 zł – (56.346,00 zł + 47.946,00 zł)) zostałaby przeznaczona na koszty obsługi zadania (wynagrodzenie koordynatora i księgowej).

do skontrolowania sposobu wykonywania umowy przez wybraną organizację pozarządową, w tym do prawidłowości wykorzystania środków publicznych które przekazał na jego realizację (art. 11 ust. 8 u.n.p.e.p. w zw. z art. 17 pkt 3 u.d.p.p.w.).

W kwestii pisma Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 września 2015 r. (sygn. DZP-III4670-16/14), przekazanego Staroście Głogowskiemu w dniu 9 września 2015 r., na które powołano się w treści wyjaśnień z dnia 30 czerwca 2017 r. należy wskazać co następuje. Na str. 6 ww. dokumentu wskazano wprawdzie, iż kwota dotacji na prowadzenie jednego punktu będzie wynosić w 2016 r. 5.150,00 zł (art. 27 u.n.p.e.p.) z czego 97% na przypadać na rzecz organizacji pozarządowej. Niemniej jednak należy podkreślić, iż ww. wartość stanowi podstawę ustalenia łącznej wysokości dotacji (art. 20 ust. 2 ww. ustawy), co do podziału której ustawodawca nie sformułował jakichkolwiek wytycznych, jak wskazano powyżej.

Podsumowując rozważania w przedmiocie wykluczenia z konkursów przeprowadzonych w 2015 oraz w 2016 r. organizacji pozarządowych nieposiadających statusu OPP oraz organizacji, która zaproponowała nierównomierny podział środków na wynagrodzenia pomiędzy poszczególne punkty, należy wskazać, iż opisane działania nie znajdują podstawy prawnej w przepisach u.n.p.e.p. oraz u.d.p.p.w., jak również w ustalonych kryteriach wyboru oferty zawartych w ogłoszeniach konkursowych. Skutkiem ich podjęcia było wykluczenie z udziału w konkursach podmiotów, które spełniały warunki formalne. Odpowiedzialnymi za powstanie ww. nieprawidłowości są członkowie powołanych komisji konkursowych, odpowiedzialni za podjęcie opisanych rozstrzygnięć są członkowie ww. komisji¹⁶.

[dowód: akta kontroli str.: 33 – 35, 45 – 47, 251 – 267, 317 – 218, 354 – 376, 407 - 411]

Zgodnie z art. 11 ust. 7 u.n.p.e.p. umowa zawarta pomiędzy powiatem a organizacją pozarządową winna zawierać elementy, o których mowa w art. 6 ust. 2 pkt 1 i pkt 3 – 6 ww. ustawy. W wyniku przeprowadzonej kontroli stwierdzono, iż umowa zawarta w dniu 14 grudnia 2015 r. nie określała zasad korzystania z lokalu, w którym będzie udzielana nieodpłatna pomoc prawna, a czego wymaga art. 6 ust. 2 pkt 3 u.n.p.e.p. W pkt 5 wyjaśnień z dnia 30 czerwca 2016 r. wskazano w powyższym zakresie co następuje:

„Umowa zawarta z organizacją pozarządową (...) została zawarta zgodnie z rozporządzeniami wykonawczymi do ustawy o działalności (...). Z treści zawartych umów wynika, że realizacja zadań jest prowadzona w oparciu o złożone oferty na etapie otwartego konkursu ofert. W umowie na rok 2016 dodatkowo wskazano w § 2 ust. 5 oświadczenie, że wyposażenie i materiały o jakich mowa w ust. 4, mogą być wykorzystywane (...) wyłącznie do czynności lub działań związanych z udzielaniem nieodpłatnej pomocy prawnej. Zatem jest to pośrednie określenie sposobu korzystania z lokalu (...). Zapisy § 6 ust. 2 pkt 3 ustawy zawierają bardzo ogólne sformułowanie „sposobu korzystania z lokalu”, co zdaniem podmiotu kontrolowanego zawiera w sobie sposób korzystania z urządzeń znajdujących się w lokalu.”.

Powyższe wyjaśnienia nie zasługują na uwzględnienie. Sposób korzystania z lokalu, w którym jest udzielana nieodpłatna pomoc prawna, jest jednym z obligatoryjnych elementów umowy

---

¹⁶ Zgodnie z art. 15 ust. 2a u.d.p.p.w. oraz mając na uwadze część I pkt 4 wyjaśnień z dnia 30 czerwca 2017 r.

jaka jest zawierana pomiędzy powiatem a organizacją pozarządową¹⁷. Nie można zgodzić się ze stwierdzeniem, iż określenie sposobu korzystania z wyposażenia lokalu stanowi *pośrednie określenie sposobu korzystania z lokalu*, albowiem lokal i jego wyposażenie stanowią przedmiot odrębnych regulacji na gruncie u.n.p.p.e.p. (art. 6 ust. 2 pkt 3 i pkt 4 ww. ustawy). Poza tym określenie jedynie sposobu korzystania ze sprzętu znajdującego się w lokalu, bez określenia zasad korzystania z samego lokalu, mogłoby prowadzić do sytuacji w której pomieszczenie to byłoby wykorzystywane niezgodnie z celem w jakim się je udostępnia. Odpowiedzialnymi za powstanie opisanej nieprawidłowości są osoby, które zgodnie z treścią udzielonych wyjaśnień, były odpowiedzialne za przygotowanie ww. dokumentu¹⁸.
[dowód: akta kontroli str.: 35, 47 – 48, 309 - 315]

II. Punkty nieodpłatnej pomocy prawnej.

W powiecie głogowskim utworzono cztery punkty udzielenia nieodpłatnej pomocy prawnej, które funkcjonują w trzech lokalizacjach:

Pierwszy punkt funkcjonuje w budynku Gminnego Ośrodka Zdrowia położonego przy ul. Krzyckiej 2 w Kotli w godzinach:

poniedziałek – piątek: od 8:00 do 12:30.

Kolejny punkt, którego prowadzenie powierzono organizacji pozarządowej funkcjonuje w budynku Biblioteki Publicznej w Żukowicach z siedzibą w Nielubi, pod adresem Nielubia 71, w godzinach:

poniedziałek, wtorek, piątek: od 8:00 do 12:30

środa: od 9:00 do 13:00

czwartek: od 10 do 14:30

Powyższe punkty są prowadzone przez Stowarzyszenie na rzecz Integracji i Usamodzielnienia „Dom w Głogowie” w lokalach stanowiących własność gminy Kotla oraz gminy Żukowice. Porad prawnych udziela radca prawny oraz osoba, o której mowa w art. 11 ust. 3 pkt 2 u.n.p.p.e.p. na podstawie umowy zawartej z organizacją pozarządową.

Kolejne dwa punkty są prowadzone przez powiat głogowski. Porady są udzielane w lokalu znajdującym się w budynku Starostwa Powiatowego w Głogowie¹⁹. Porad prawnych udzielają adwokaci oraz radcy prawni. Miejsca oraz godziny funkcjonowania przedmiotowych punktów przedstawiają się następująco:

---

¹⁷ Dopuszczalne jest zastosowanie wzoru ramowej umowy stanowiącej załącznik nr 3 do rozporządzenie Ministra Pracy, Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 17 sierpnia 2016 r. w sprawie wzorów ofert i ramowych wzorów umów dotyczących realizacji zadań publicznych oraz wzorów sprawozdań z wykonania tych zadań (Dz. U. poz. 1300), niemniej jednak konieczne jest aby umowa zawarta na podstawie powyższego wzoru była zgodna z treścią art. 11 ust. 7 u.n.p.p.e.p.

¹⁸ W treści pkt 5 wyjaśnieni z dnia 30 czerwca 2017 r. pracownik Urzędu wskazał, iż poza nim opracowaniem umów zajmował się również Sekretarz Powiatu Głogowskiego oraz radca prawny.

¹⁹ Przepisy u.n.p.p.e.p. nie zakazują takiego usytuowania punktów co potwierdza również stanowisko Ministerstwa Sprawiedliwości zawarte na str. 5 dokumentu z dnia 6 października 2015 r. opublikowanego pod adresem <https://darmowapomocprawna.ms.gov.pl/pl/materialy-do-pobrania/>.

1. poniedziałek – piątek: od 7:30 do 11:30
2. poniedziałek – piątek: od 11:30 do 15:30.

W wyniku kontroli ustalono, iż harmonogram funkcjonowania wszystkich ww. punktów jest zgodny z przepisem art. 8 ust. 3 u.n.p.p.e.p. Ponadto w toku oględzin, którymi objęto wszystkie ww. lokale, ustalono, iż spełniają one warunki określone w § 5 ust. 1 i ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 15 grudnia 2015 r. w sprawie sposobu udzielenia i dokumentowania nieodpłatnej pomocy prawnej (Dz. u. poz. 2186 z późn zm., zwane dalej rozporządzeniem) a pomoc w nich jest udzielana w sposób wskazany w § 3 ww. aktu normatywnego, natomiast w miejscach, w których osoby oczekują na udzielenie nieodpłatnej pomocy prawnej, udostępniono informacje, o których mowa w § 5 ust. 5 ww. przepisu. Pozytywnie oceniono również sposób przechowywania samych oświadczeń (art. 4 ust. 6 u.n.p.p.e.p.). Ponadto na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu oraz urzędów gmin, na terenie których zlokalizowane są punkty udzielenia nieodpłatnej pomocy prawnej udostępniono informacje wskazane w § 4 rozporządzenia oraz w art. 9 ust. 3 u.n.p.p.e.p.

Poza tym ustalono, iż od 1 stycznia 2016 r. do 31 maja 2017 r. w punktach prowadzonym przez powiat głogowski udzielono łącznie 1179 porad prawnych, natomiast w punktach, którego prowadzenie powierzono organizacji pozarządowej w powyższym okresie udzielono 160 porad prawnych.

[dowód: akta kontroli str.: 26 – 31, 170 - 172]

W wyniku kontroli stwierdzono, iż Starosta Głogowski udzielił pracownikowi Urzędu upoważnienia do przetwarzania danych osobowych w związku z prowadzeniem rozliczeń punktów prowadzenia nieodpłatnej pomocy prawnej, co jest zgodnie z art. 37 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2016 r. poz. 922) w zw. z art. 4 ust. 7 u.n.p.p.e.p.²⁰

[dowód: akta kontroli str.: 18 - 25]

W toku kontroli stwierdzono następujące nieprawidłowości w powyższym zakresie.

Zgodnie z § 5 ust. 3 rozporządzenia dostęp do lokalu, w którym jest udzielana nieodpłatna pomoc prawna ma uwzględniać potrzeby osób niepełnosprawnych. W wyniku przeprowadzonych oględzin stwierdzono, iż lokal położony w Nielubi nie spełnia powyższego warunku²¹. W pkt 6 wyjaśnień z dnia 30 czerwca 2017 r. wskazano w powyższej kwestii co następuje:

„Lokalizację punktu na terenie Gminy Żukowice w miejscowości Nielubia poniekąd wymusił fakt, że w bliskiej okolicy znajduje się Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej co ułatwia korzystanie z nieodpłatnych porad prawnych mieszkańcom okolicznych miejscowości w jednym miejscu. Na lokalizacji

---

²⁰ Wniosek w tej sprawie (tj. rozszerzenia posiadanych uprawnień do przetwarzania danych osobowych) skierowano w dniu 31 grudnia 2015 r.

²¹ Lokal jest położony na pierwszym piętrze budynku pozbawionego jakichkolwiek udogodnień komunikacyjnych, który ułatwiłyby korzystanie z niego przez osoby z niepełnosprawnością ruchową. Ponadto, aby dostać się do budynku z poziomu chodnika, również należy pokonać schody, które stanowią jedyny ciąg komunikacyjny. Schody te nie posiadają żadnych udogodnień, np. podjazdów dla wózków inwalidzkich, platformy z podnośnikiem.

punktu w Nielubi zależało Wójtowi Gminy, który organizuje działalność podległych instytucji w sposób zapewniający najdogodniejszy dostęp dla mieszkańców. Ponadto z uwagi na fakt, że przybywa zadań do realizacji, a zasoby gminne i powiatowe pozostają na niezmiennym poziomie lokale przeznaczone są do prowadzenia spraw biorąc pod uwagę priorytetowość zadania (...). Z punktu w gminie Żukowice nie korzysta duża liczba osób uprawnionych. Od początku funkcjonowania punktu z porad nie skorzystała ani jedna osoba niepełnosprawna ruchowo. Ponadto w Gminie przyjęto rozwiązanie w przypadku, gdy pojawi się osoba niepełnosprawna ruchowo, że porada zostanie jej udzielona na parterze budynku, a w jej dostaniu się na parter pomogą osoby trzecie zapewnione przez Gminę. Przy wejściu do budynku zamieszczono informację z numerem telefonu dla osób niepełnosprawnych.”.

Mając na uwadze powyższe wyjaśnienia należy wskazać, iż osoby niepełnosprawne ruchowo mogą uzyskać w nim pomoc prawną. Niemniej jednak nie zmienia to faktu, iż dostęp do przedmiotowego lokalu nie wypełnia dyspozycji § 5 ust. 3 rozporządzenia.

[dowód: akta kontroli str.:28 – 29, 35, 48]

Przepis § 5 ust. 4 rozporządzenia stanowi, iż oznaczenie lokalu ma wskazywać, że jest w nim udzielana nieodpłatna pomoc prawna. W wyniku przeprowadzonych oględzin stwierdzono, iż lokal znajdujący się w budynku Starostwa Powiatowego w Głogowie, w którym funkcjonują dwa punkty, jest stosownie oznaczony. Niemniej jednak jest to oznaczenie znajdujące się wewnątrz budynku. Na przedniej fasadzie Urzędu brak jest jakichkolwiek oznaczeń wskazujących, iż jest w nim udzielana nieodpłatna pomoc prawna.

[dowód: akta kontroli str.: 30 - 31]

W toku kontroli zweryfikowano poprawność wypełnienia kart nieodpłatnej pomocy prawnej sporządzonych w lutym, maju, sierpniu i listopadzie 2016 r., w lutym 2017 r. oraz dołączanych do nich oświadczeń. Mając na uwadze art. 7 ust. 2 u.n.p.p.e.p. oraz udzielone wyjaśnienia²² należy stwierdzić, iż terminowość oraz sposób przekazania poszczególnych kart i oświadczeń nie budzi zastrzeżeń. Niemniej jednak, w wyniku czynności kontrolnych, stwierdzono następujące nieprawidłowości w powyższym obszarze.

a) karty oraz oświadczenia z lutego 2016 r.

- w punkcie udzielenia nieodpłatnej pomocy prawnej zlokalizowanym w Nielubi dwukrotnie udzielono jej na podstawie art. 4 ust. 4 u.n.p.p.e.p. W zbiorze udostępnionych dokumentów za ww. miesiąc stwierdzono również dwa oświadczenia, o których mowa w powyższym przepisie, oraz dwa oświadczenia, o których mowa w art. 4 ust. 3 u.n.p.p.e.p.;
- w punkcie udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej zlokalizowanym w Głogowie Pani S. C. – D. dwukrotnie udzieliła pomocy prawnej osobie uprawnionej na podstawie art. 4 ust. 1 pkt 1 u.n.p.p.e.p. oraz siedmiokrotnie na podstawie art. 4 ust. 4 ww. ustawy. Ilość oświadczeń złożonych w związku z ww. pomocą prawną nie jest adekwatna do ilości kart.

b) karty oraz oświadczenia z maja 2016 r.

---

²² Pkt. 1 wyjaśnień z dnia 30 czerwca 2017 r.

- w punkcie udzielenia nieodpłatnej pomocy prawnej zlokalizowanym w Nielubi trzykrotnie udzielono nieodpłatnej pomocy prawnej na podstawie art. 4 ust. 1 pkt 1 u.n.p.p.e.p. oraz jednokrotnie na podstawie art. 4 ust 4 ww. ustawy.
- w punkcie udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej zlokalizowanym w Głogowie Pani S. C. – D. czterokrotnie udzieliła pomocy prawnej osobie uprawnionej na podstawie art. 4 ust. 1 pkt 1 u.n.p.p.e.p. W zbiorze udostępnionych do kontroli akt brak było oświadczeń, o których mowa w art. 4 ust. 3 ww. ustawy.

c) karty oraz oświadczenia z sierpnia 2016 r.

- w punkcie udzielenia nieodpłatnej pomocy prawnej zlokalizowanym w Nielubi dwukrotnie udzielono nieodpłatnej pomocy prawnej na podstawie art. 4 ust. 1 pkt 1 u.n.p.p.e.p.
- w punkcie udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej zlokalizowanym w Głogowie Pan A. G. jednokrotnie udzielił pomocy prawnej osobie uprawnionej na podstawie art. 4 ust. 1 pkt 1 u.n.p.p.e.p., oraz dwukrotnie na podstawie art. 4 ust. 4 ww. ustawy. W udostępnionych do kontroli dokumentach znajdowała się większa ilość oświadczeń niż wskazywałaby na to liczba kart.

d) karty oraz oświadczenia z listopada 2016 r.

- w punkcie udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej zlokalizowanym w Głogowie Pani S. C. – D. jednokrotnie udzieliła pomocy prawnej osobie uprawnionej na podstawie art. 4 ust. 4 u.n.p.p.e.p. W zbiorze udostępnionych do kontroli akt znajdowała się większa ilość oświadczeń niż wynikałoby to z liczby kart.

e) karty oraz oświadczenia z lutego 2017 r.

- w punktach udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej zlokalizowanych w Nielubi oraz | w Głogowie stwierdzono trzykrotnie udzielenie pomocy na podstawie art. 4 ust. 1 pkt 1 u.n.p.p.e.p. (Nielubia), oraz trzykrotnie (Głogów) udzielenie pomocy na podstawie art. 4 ust. 4 ww. ustawy (dwa razy Pani S. C – D. i raz Pan A. G.).

W powyższym zakresie udzielono następujących wyjaśnień:

„Kontrolowany na bieżąco zwracał ustnie uwagę na błędy i nieścisłości zatrudnionym radcom prawnym i adwokatom oraz organizacji pozarządowej. Ponadto podczas spotkania w dniu 6 grudnia 2016 r. dot. organizacji pracy w 2017 r. w powiecie głogowskim przeprowadzono szczegółowy instruktarz dot. dokumentowania udzielonych porad.”

Mając na uwadze powyższe należy pozytywnie ocenić działania kontrolowanego organu w kwestii nieprawidłowości w dokumentowaniu nieodpłatnej pomocy prawnej.

[dowód: akta kontroli str. 32 – 33, 44 – 45, 203 – 233, 268 - 306]

W związku z powyższym, na podstawie art. 46 ust. 3 pkt 1 i 3 ustawy o kontroli w administracji rządowej formułuję następujące zalecenie pokontrolne:

1. Przy przeprowadzaniu konkursu w celu wyłonienia organizacji pozarządowej prowadzącej punkt nieodpłatnej pomocy prawnej oceniać pod względem merytorycznym wszystkie oferty spełniające wymogi formalne.

2. W umowie zawieranej z organizacją pozarządową zawierać wszystkie elementy, o których mowa w art. 11 ust. 7 w zw. z art. 6 ust. 2 pkt 1 i 3-6 ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej.
3. Lokale, w których zostaną usytuowane punkty nieodpłatnej pomocy prawnej, powinny spełniać warunki określone w § 5 rozporządzenia w sprawie udzielania i dokumentowania nieodpłatnej pomocy prawnej.

Na podstawie art. 46 ust. 3 pkt 3 ustawy o kontroli w administracji rządowej proszę o przekazanie w terminie do dnia 18 września 2017 roku informacji o wykonaniu zalecenia, a także o podjętych działaniach mających na celu wyeliminowanie stwierdzonych nieprawidłowości.

WICEWOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

/-/

Kamil Krzysztof Zieliński